

Nam Kỳ Lục Tỉnh theo dòng thời gian

Bản đồ : Nguyễn Đình Đầu

Bài viết : Lâm Văn Bé

* 1834: Vua Minh Mạng đổi tên Gia Định Thành gồm 5 trấn (Phiên An, Biên Hòa, Định Tường, Vĩnh Thanh và Hà Tiên) thành 6 tỉnh và đặt tên **Nam Kỳ Lục Tỉnh** gồm có : Phiên An (năm 1836 đổi là Gia Định, ly sở là thành Saigon), Biên Hòa (ly sở là thành Biên Hòa), Định Tường (ly sở là thành Mỹ Tho), Vĩnh Long (ly sở là thành Vĩnh Long), An Giang (ly sở là thành Châu Đốc), và Hà Tiên (ly sở là thành Hà Tiên).

* 1876: Pháp chia Nam Kỳ thành 4 khu vực hành chính (circonscription administrative), mỗi khu vực lại được chia thành nhiều địa hạt (arrondissement) như sau:

- Khu vực Saigon có 5 địa hạt: Tây Ninh, Thủ Dầu Một, Biên Hòa, Bà Rịa, Gia Định
- Khu vực Mỹ Tho có 4 địa hạt : Mỹ Tho, Gò Công, Tân An, Chợ Lớn
- Khu vực Vĩnh Long có 4 địa hạt: Vĩnh Long, Bến Tre, Trà Vinh, Sa Đéc
- Khu vực Bassac có 6 địa hạt: Châu Đốc, Hà Tiên, Long Xuyên, Rạch Giá, Cần Thơ, Sóc Trăng

* 1882: Địa hạt Bạc Liêu được thành lập gồm 2 tổng của Sóc Trăng và 3 tổng của Rạch Giá. Như vậy, tới năm này, Nam Kỳ có 20 địa hạt

* 1895: Cap Saint-Jacques được tách ra khỏi Bà Rịa để trở nên thị xã tự trị (commune autonome)

* 1899: Địa hạt được đổi thành tỉnh (province), và từ đây Nam Kỳ có 20 tỉnh theo vẫn về như sau :

- **G**ia (Định) **C**hâu (Đốc) **H**à (Tiên) **R**ạch (Giá) **T**rà (Vinh)
- **S**a (Đéc) **B**ến (Tre) **L**ong (Xuyên) **T**ân (An) **S**óc (Trắng)
- **T**hủ (Dầu Một) **T**ây (Ninh) **B**iên (Hòa)
- **M**ỹ (Tho) **B**à (Rịa)
- **C**hợ (Lớn) **V**inh (Long) **G**ò (Công) **C**ần (Thơ) **B**ạc (Liêu)

* 1929: Cap Saint-Jacques trở thành một tỉnh.

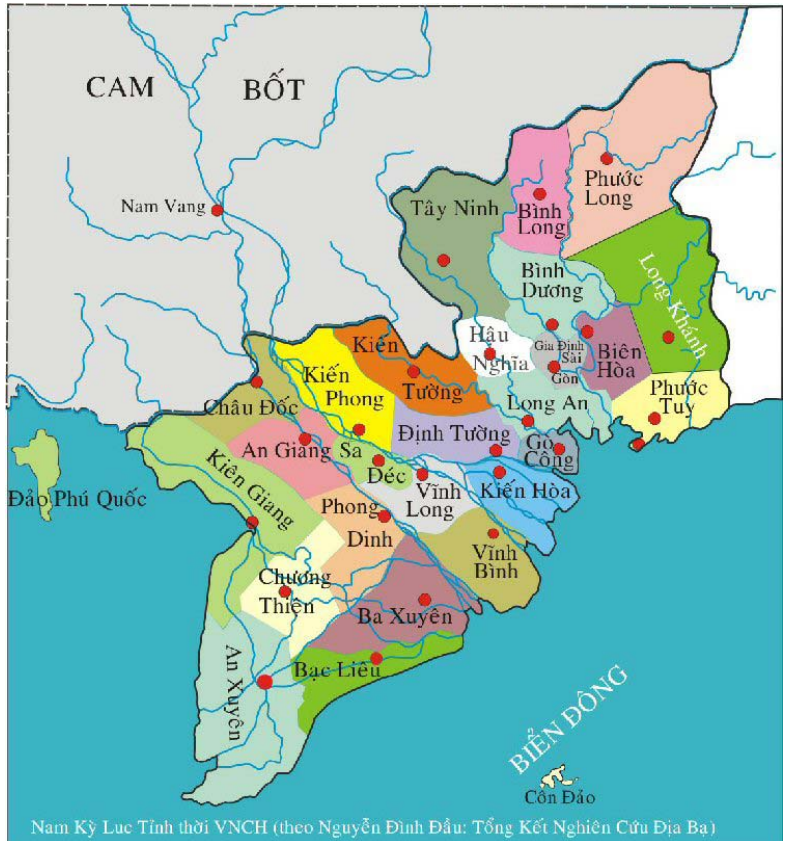
Phủ Gia Định (theo Nguyễn Đình Đầu: Tổng Kết Nghiên Cứu Địa Bạ Nam Kỳ Lục Tỉnh)

Nam Kỳ Lục Tỉnh năm 1836 (theo Nguyễn Đình Đầu: Tổng Kết Nghiên Cứu Địa Bạ)

* 1956: Chính phủ Việt Nam Cộng Hòa tổ chức Nam Kỳ (Nam Phần) thành 22 tỉnh và Đô Thành Saigon. Nhiều tỉnh được đổi tên, nhiều tỉnh mới được thành lập :

Bình Tuy, Phước Long (Bà Rịa), **Bình Long** (Hớn Quản) cả hai trước thuộc Thủ Dầu Một (tên mới :**Bình Dương**), **Long Khánh** (Xuân Lộc), **Phước Tuy** (Bà Rịa-Vũng Tàu), **Long An** (Chợ Lớn +Tân An), **Định Tường** (Mỹ Tho +Gò Công), **Kiến Hòa** (Bến Tre), **Kiến Phong** (Phong Thạnh), **Kiến Tường** (Mộc Hóa), **An Giang** (Long Xuyên+Châu Đốc), **Kiên Giang** (Rạch Giá +Hà Tiên), **Ba Xuyên** (Bạc Liêu +Sóc Trăng), **An Xuyên** (Cà Mau), **Phong Dinh** (Cần Thơ), **Vĩnh Bình** (Trà Vinh). Năm 1959 có lập thêm tỉnh **Phước Thành** (gồm một phần đất của Biên Hòa, Bình Dương, Tây Ninh), nhưng bị giải thể năm 1965.

* 1961: Tỉnh **Chương Thiện** được thành lập (gồm một phần đất của Ba Xuyên, Kiên Giang, và Phong Dinh)

* 1963 : Thêm tỉnh **Hậu Nghĩa** (gồm một phần đất của Long An, Gia Định và Tây Ninh)

* 1975: Trước ngày 30 tháng 4, Nam Phần có 27 tỉnh và Đô Thành Saigon.

* 1976: Sau khi nắm chính quyền, chính phủ Cộng Sản, ngoài việc giữ lại một số tên các tỉnh của thời Pháp thuộc và VNCH lại đặt thêm một số tên mới bằng cách sát nhập hai ba tỉnh chung lại.. Nhiều tên còn tồn tại, một số tên đã biến mất sau một thời gian khi các tỉnh cũ được tách ra trở lại, thí dụ như : **Thuận Hải** (Bình Thuận + Bình Tuy), **Sông Bé** (Bình Dương+PhướcLong), **Cửu Long** (Vĩnh Long + Trà Vinh), **Minh Hải** (Bạc Liêu + Cà Mau)

* 2007: Hiện nay, **Nam Bộ** có **17 tỉnh** và **2 thành phố** nếu không kể hai tỉnh **Bình Thuận** và **Ninh Thuận** được kể vào lãnh thổ Nam Bộ , theo Tổng Cục Thống Kê

Tổ chức hành chính Nam Bộ (2007)

Tỉnh	Thị xã, Huyện
Bình Phước	Thị xã : Đồng Xoài Huyện : Phước Long (tỉnh Phước Long thời VNCH), Bình Long (tỉnh Bình Long) Lộc Ninh, Chơn Thành, Đồng Phú, Bù Đăng, Bù Đốp
Tây Ninh	Thị xã : Tây Ninh Huyện : Châu Thành, Tân Biên, Tân châu, Trảng Bàng, Dương Minh Châu, Gò Dầu Hoà Thành, Bến Cầu

Bình Dương	Thị xã : Thủ Dầu Một Huyện : Dầu Tiếng, Phú Giáo, Bến Cát, Tân Uyên, Dĩ An, Thuận An
Đồng Nai	Thành phố : Biên Hòa ; Thị xã : Long Khánh (<i>tỉnh Long Khánh thời VNCH</i>) Huyện : Tân Phú, Trảng Bom, Vĩnh Cửu, Định Quán, Thống Nhất, Cẩm Mỹ, Long Thành, Nhơn Trạch, Xuân Lộc
Bà-Rịa –Vũng Tàu	Thành phố : Vũng Tàu ; Thị xã : Bà-Rịa Huyện : Châu Đức, Xuyên Mộc, Đất Đỏ, Long Điền, Tân Thành, Côn Đảo
Thành phố HCM	12 quận nội thành (quận 1 đến quận 12 chia ra nhiều phường) 7 quận ngoại thành : Bình Thạnh, Gò Vấp, Tân Bình, Phú Nhuận, Tân Phú, Thủ Đức, Bình Tân 5 huyện : Hóc Môn, Củ Chi, Bình Chánh, Nhà Bè, Cần Giờ
Long An	Thị xã : Tân An Huyện : Châu Thành, Bến Lức, Thủ Thừa, Tân Trụ, Cần Đước, Cần Giuộc, Tân Hưng, Thạnh Hóa, Tân Thạnh, Vĩnh Hưng, Mộc Hoá (<i>tỉnh Kiến Tường cũ</i>) Đức Hòa (<i>tỉnh Hậu Nghĩa cũ</i>), Đức Huệ
Tiền Giang	Thành phố : MỹTho - Thị xã : Gò Công - Thị trấn : Chợ Gạo Huyện : Châu Thành, Cái Bè, Cai Lậy, Gò Công Đông, Gò Công Tây, Tân Phước
Bến Tre	Thị xã : Bến Tre Huyện : Châu Thành, Chợ Lách, Mỏ Cà, Bình Đại, Ba Tri, Giồng Trôm, ThạnhPhú
Trà Vinh	Thị xã : TràVinh Huyện : Châu Thành, Càng Long, Tiểu Cần, Cầu Kè, Trà Cú, Cầu Ngang, Duyênhải
Vĩnh Long	Thị xã : Vĩnh Long Huyện : Long Hồ, Bình Minh, Vũng Liêm, Mang Thít, Tam Bình, Trà Ôn
Đồng Tháp	Thị xã : Cao Lãnh (<i>tỉnh Kiến Phong cũ</i>) - Thị xã : Sa Đéc Huyện : Châu Thành, Hồng Ngự, Tân Hồng, Tam Nông, Tháp Mười, Thanh Bình, Lấp Vò, Lai Vung,
An Giang	Thành phố : Long Xuyên - Thị xã : Châu Đốc Huyện : Châu Thành, Tân Châu, Phú Tân, An Phú, Châu Phú, Tri Tôn, Tịnh Biên, Chợ Mới, Thoại Sơn
Kiên Giang	Thành phố : Rạch Giá - Thị xã : Hà Tiên Huyện : Châu Thành, Hòn Đất, Tân Hiệp, Kiên Lương, Giồng Riềng, An Biên, An Minh, Vĩnh Thuận, Phú Quốc, Kiên Hải (các đảo Nam Du,Hòn Tre...)
Th. phố Cần Thơ	Quận : Ninh Kiều, Bình Thủy, Ô Môn, Cái Răng Huyện : Thốt Nốt, Vĩnh Thạnh, Cờ Đỏ, Phong Điền
Hậu Giang	Thị xã : Vị Thanh (<i>tỉnh Chương Thiện cũ</i>) - Thị xã : Ngã Bảy Huyện : Châu Thành, Châu Thành A, Phụng Hiệp, Vị Thủy, Long Mỹ
Sóc Trăng	Thị xã : Sóc Trăng Huyện : Kế Sách, Mỹ Tú, Mỹ Xuyên, Cù Lao Dung, Long Phú, Thạnh Trị,

	Vĩnh Châu, Ngã Năm
Bạc Liêu	Thị xã : Bạc Liêu Huyện : Vĩnh Lợi, Giá Rai, Hồng Dân, Phước Long, Đông Hải, Hòa Bình
Cà Mau	Thành phố : Cà Mau Huyện : U Minh, Trần Văn Thời, Thới Bình, Cái Nước, Đầm Dơi, Năm Căn, Phú Tân

(theo : Danh mục hành chính tới 31/12/2006 của Tổng Cục Thống Kê VN, 2007)

